

POINTLESSMASQUERADE

MALIN LÅNGSJÖ

SPRÅK: SVENSKA
HANLEDARE: ALBERT BRAUN & GÖRAN TORRKULLA
BEDÖMMARE: JAANA ERKKILÄ & JUHA-HEIKKI TIHINEN

Yrkeshögskolan Novia
Utbildningen för bildkonst
Köpmansgatan 10
68600 Jakobstad, Finland

www.bildkonst.fi

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

MALIN LÅNGJSÖ

"POINTLESS MASQUERADE"

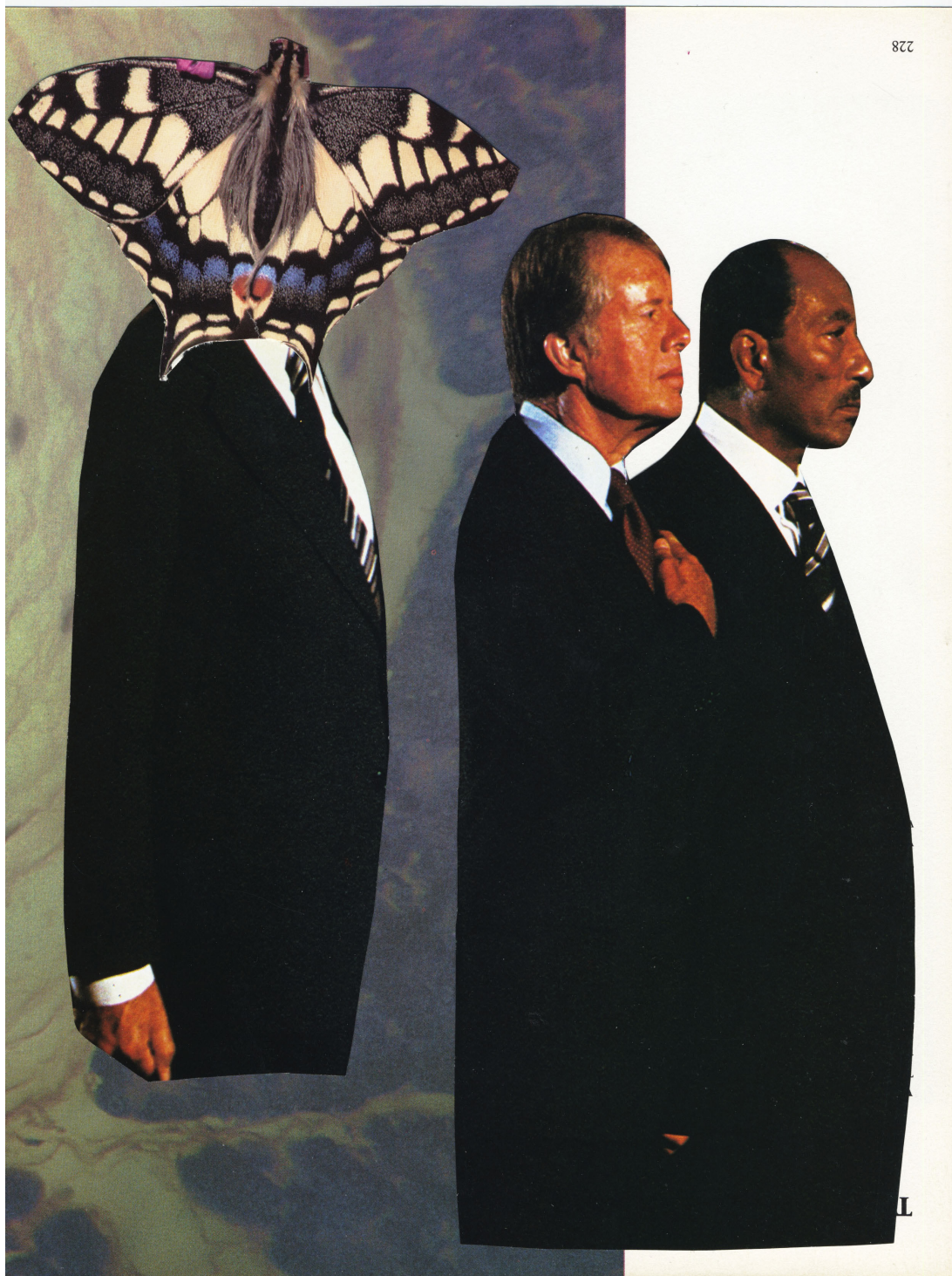
YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

EXAMENSARBETE FÖR BILDKONSTNÄR (YH)-EXAMEN

UTBILDNINGSPROGRAMMET FÖR BILDKONST

JAKOBSTAD, FINLAND

2015

L

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

<u>1</u> ABTRAKT/SUMMARY.....	6-7
<u>2</u> VARFÖR COLLAGE.....	10-11
<u>3</u> COLLAGE SOM TANKESÄTT.....	12-13
<u>4</u> ETT ORGANISERAT KAOS.....	14-15
<u>5</u> FRÅN PYSSEL TILL UTTRYCKSSÄTT.....	16-17
<u>6</u> UNDER FRAMSTÄLLNING.....	19
<u>7</u> ÅTERKOMANDE ELEMENT & TEMAN.....	22
<u>8</u> POINTLESS MASQUERADE.....	24

1 ABSTRAKT

Mitt uttrycksätt är collage, vilket har blivit ett medium som ger möjlighet till reflektion och gestaltning av mina egna tankar & åsikter. Det har utvecklats till ett naturligt uttrycksätt som också har hjälpt till att förstå mig själv bättre eftersom jag ofta försöker visualisera en bild av det som känns svårt att uttrycka i ord. Collage är ett sätt där jag kan återvinna och skapa nytt av ett redan existerande material. I jämförelse med att vår tankevärld som är oändliga är också collagegets värld obegränsad och det är egentligen bara konstnären själv som sätter gränserna. En värld där det är möjligt att fly från verklighetens regler, gräva i det förflutna, hitta gränslösa kombinationer och fånga en viss stämning. Mina egna upplevelser är det centrala innehållet, mina verk är en bit av mig själv, men som samtidigt kan vara allmänna teman som betraktaren också kan känna igen sig i. Tanken är att betraktaren tolkar verken utgående från sig själv och sina upplevelser och skapar egna tolkningar. Återkommande element är egna drömmar, intryck från människor runtomkring och det vardagliga överlag som är stora inspirationskällor bara man tillåter det. Smyger ibland in en ironisk samhällskritik, blandad med humor och surrealism, och har egentligen aldrig varit intresserad av att avbilda verkligheten på ett verklighetstroget sätt. Utan försöker ständigt skapa vidare på en egen värld som blir en blandning av den riktiga verkligheten och den egna

fantasivärlden. Jag experimenterar fritt med överdrivna proportioner, kontraster, bildspråket och bildkompositioner. Försöker begränsa antalet urklipp i varje enskilt verk, och försöker att säga så mycket som möjligt med så få bilder som möjligt. Teknikmässigt försöker jag även göra steg bakåt från dagens teknologi-utveckling och använder endast sax och mina händer i arbetsprocessen.

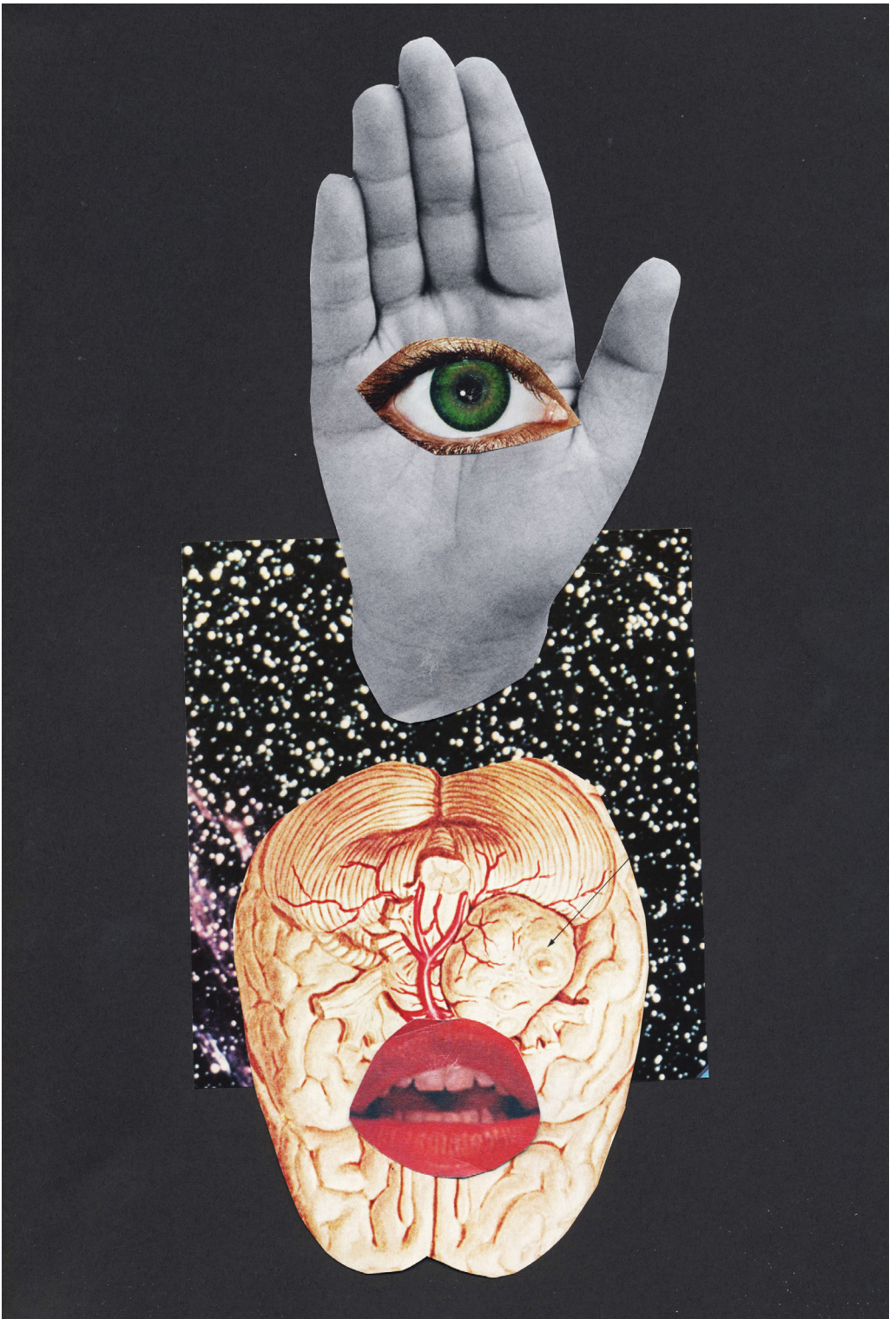
SUMMARY

The way I express myself through art is by creating collages, which feels like a natural medium that gives opportunities for reflections and visualizations for my own thoughts and opinions. It also helps me to understand myself better when I often attempt to visualize a picture of something that I can't find words for to describe. Collage is a way to recycle already existing material and make it to something new. Comparing to our way of thinking which are infinite, the collage-world are also, and it's the artist who put the limit. It's a world without rules that gives opportunities to escape from the reality, digging into the past, find endless combinations and catch a certain feeling. The center of attention in my work is my own experiences, and it feels like every piece has a personal influence, but are at the same time general themes which the viewer also can relate to. I want them to interpret the work from themselves reflected by their own experiences and create a own meaning.

Regular elements are own dreams, impressions from other human beings and the everyday life which is a big source of inspiration, you just have to allow it. I sometime sneak in a taste of ironic social criticism into the content, also humour and surrealism to sort of play around a serious subject or give it a new shape. I have never been interested to visualize the reality in a realistic way, instead I want to create further on

a own reality, a mix of the real world and my own imagination. I like to in a unlimited way experiment with overact proportions, contrasts, image language and compositions. Also I'm trying to bound the number of cuttings to every single work by trying to say as much as possible with a few numbers of pictures as possible. Regarding the technical area today, instead of taking a step forward I prefer to step back from it. That's why I only use a scissor and my own hands in the working process, to get to feel the material physically.

**“You only need to turn the frame
around to see the world upside down”**

- DAVID DELRUELL

2 VARFÖR COLLAGE?

Länge hade jag omgett mig med bilder. Det bara blev så automatisk och de blev systematiskt uppsatta på väggen i ateljén redan i början av konststudierna som en slags inspirationsvägg. Som ett försök att få det att mera trivsamt. Ansikten, rubriker från dagstidningar, bilder på andras konst, naturmotiv och sådant som kändes tilltalande och som kanske kunde bidra med inspiration. Reflektade i det här skedet inte så mycket varför. Kände ständigt en känslan av att inte få fram det jag ville uttrycka, i teckning och målarkurserna vi hade. Tydligen var det fördelaktigt att sitta och stirra på dessa bilder på ateljéväggen dagarna i ända när jag i ren desperation försökte hitta inspiration till kursuppgifterna. På något sätt växte en vilja till experimentering, och bilderna omplacerades och jag visualiserade in dem i nya sammanhang, utgående från mig själv. Där någonstans började funderingarna om att de kunde komma till användning för något mera mera än att bara hänga där framför mig på väggen.

Gick till en loppis och köpte en bunt med gamla böcker, årsböcker från 70- och 80-talet som innehöll fotosamlingar, och fann en charm i de bilder med gammal kvalitet. Som sedan klipptes ut och experimenteringen kunde börja. Och på den vägen fortsatte det. Redan i början var utgångspunkten ett A4-pappersformat, något som ganska långt fortfarande hänger med. Ville inte att det ska hända allt för mycket i varje enskilt verk, tillräckligt antal urklipp fick plats när man håller sig till den begränsade storleken.

Att göra collage har för mig blivit en möjlighet att på ett naturligt sätt uttrycka egna tankar, åsikter och upplevelser, och det känns som en livsviktig tillgång. När jag tycker att en tanke i huvudet matchar med det som framställs, eller när den rätta bildkompositionen hittas, känns det som en tillfredsställelse. Och det är den känslan som ständigt är i fokus under arbetsprocessen. Collage är ett sätt där jag skapar något annat och eget av ett redan existerande material, som bli min egen verklighet.

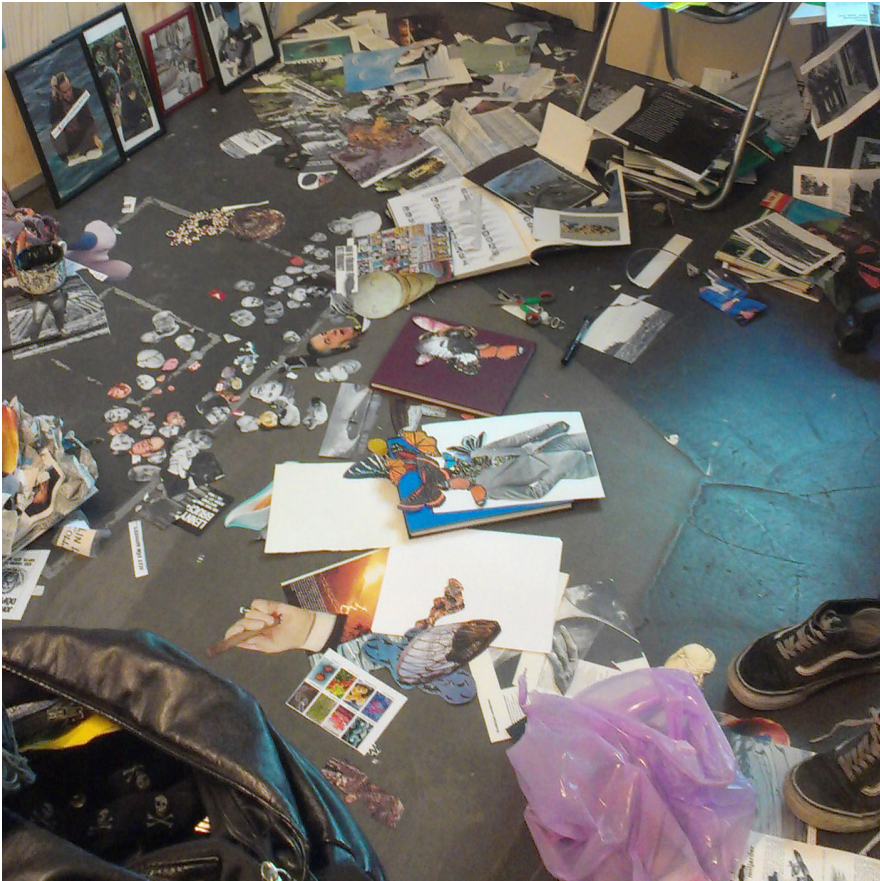
3 COLLAGE SOM TANKESÄTT

Vi använder oss av collageuttrycket i vårt vardagsliv väldigt ofta på olika sätt, dock är vi kanske inte alltid medvetna om det. Vi stöter ständigt dagligen på bilder på olika sätt, helt beroende på vad hjärnan väljer att ta in så får vissa mer uppmärksamhet än andra. En del flyger snabbt förbi och noteras inte desto mera medan andra lägger sig djupare i minnet och lyckas till och med väcka känslor. Något annat noteras av vårt undermedvetna. Våra tankar och kanske även drömmar samlar upp alla intryck, som sammanförs, bildar våra personliga tankemönster som bidrar till ny kunskap. Varje enskild individ noterar olika saker, helt beroende på vart vi riktar vår uppmärksamhet, ibland sker något p.g.a. slumpen. Collagetänkandet sker hela tiden automatiskt i vår hjärna. Konkret sett så används vid datorn ständigt "copy & paste", vilket även kan ses som ett collageuttryck. På samma sätt fungerar det när man jobbar med att klippa ihop filmklipp som bildar en film eller en video, eller gör sampling inom musik eller vid mixning av låtar. Att skapa något annat av material som redan existerar är något som görs hela tiden. Vid skapandet av sin egen klädstil blandar

man nytt och gammalt mode, eller inreder sitt hem, även här kan man prata om collage. Man skapar fram det unika som är speciellt för just den specifika individen genom dessa individuella kombinationer. Inom konsten ses collage som sammansatta kompositioner av olika material och tekniker, och har använts inom kubism, dadaism och surrealismen sedan långt tillbaka i tiden.

Collage kan, men behöver nödvändigtvis inte bara handla om att klippa och klistra urklipp, även om det är ett relativt lätt sätt att arbeta på eftersom det inte kräver avancerade arbetsverktyg, egentligen bara en sax. Förutom ett meningsfullt innehåll, ligger tyngdpunkten ofta i själva arbetsprocessen, som består av samlandet och sökandet efter material. Och det eviga sökandet att finna lösningar och resultat av det. Liksom vår tankevärld är också collagevärlden obegränsad och det är egentligen bara konstnären själv som sätter gränserna. En värld där det är möjligt att fly från verklighetens regler och naturlagar, gräva i det förflutna, hitta gränslösa kombinationer och fånga stämningar.

4 ETT ORGANISERAT KAOS

Redan i början av studietiden gav jag min ateljéplats namnet "ett organiserat kaos". Måste ha varit vid samma tidpunkt som jag lade märke att jag föredrar att jobba i en miljö som många skulle anse som oorganiserad. Att ha allting bortstädad och välorganiserat, vita väggar och logiska struktureringar är för mig ingen skön arbetsmiljö. Vilket i praktiken betyder att allting i arbetsrummet helst ska ligga

kaotiskt utspritt, men att läget fortfarande är under kontroll. Någon annan skulle helt säkert inte finna vad den sökte där, vilket jag anser är en viktig del i det egna arbetsrummet, att rummet är anpassat och fungerar endast för den personen som jobbar där. Det får en att känna sig bekväm och hemmastadd.

Jag ser det som ett måste att ha det mesta av mitt arbetsmaterial ständigt utspritt och inom räckhåll, för att snabbt se vilket material som finns till förfogande, och vad som eventuellt ännu saknas. Arbetsprocessen handlar mycket om flyttande upp och ner och fram och tillbaka material, och att springa (krypa) runt i ateljén för att pussla ihop bilder, söka den där specifika bilden som en gång klipptes ut men som jag nu glömt var jag lag. Ofta finns det många pågående verk på samma gång som jag växlar mellan, eftersom de känns svårt att hålla fokusen länge på samma punkt. Det känns viktigt att få ta den stora plats som behöver till skapandet, och inte ständigt känna att

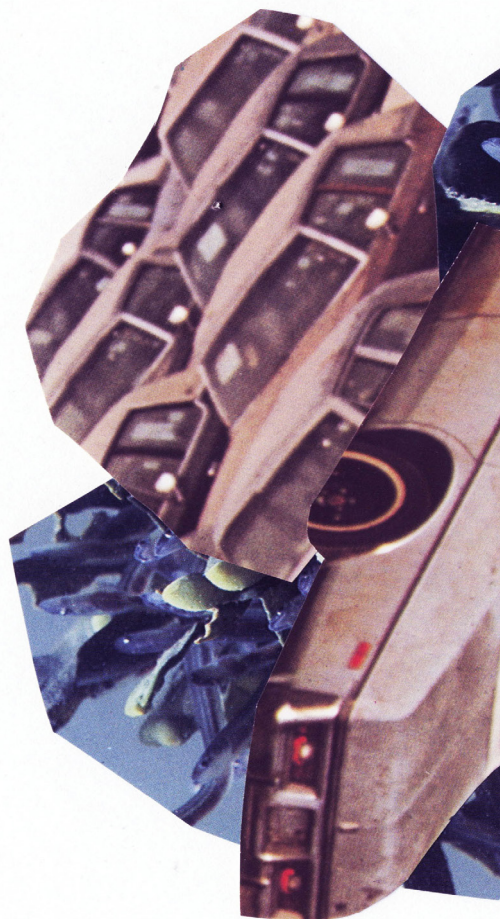
man behöver hålla det så kontrollerat och begränsat. "Ordning är för idioter, genier behärskar även kaos" som ett gammalt ordspråk så fint säger. Varje urklipp hamnar till en början i en kaotisk hög, och därifrån ska varje bild orienteras till en ny plats, en plats dit den känns tillhöra, som i detta fall innebär att den blir en del av ett verk. Det känns som en tillfredsställelse att hitta en kombination som man känner att "klickar". Vilket på samma gång blir ett evighetsjobb eftersom det aldrig kommer att upphöra, känns högarna med urklipp för lite klipps det ut mera.

5 FRÅN PYSSEL TILL ETT

UTTRYCKSSÄTT

Collage kan ses som ett lätt uttryckssätt, ge i princip vem som helst en sax och några tidskrifter och den kan tillverka collage. Det är lekfullt medium och tillvägagångssättet är enkelt som gör att man kan arbeta egentligen var som helst. Jag gillar tanken att det är något som egentligen vem som helst kan göra. När jag var liten höll jag mycket på med pyssel och samladande i olika former, och hade dessutom svårt för att slänga. Skåpen blev fulla med kapsyler, godispapper, frimärken, burkar och klistermärken etc. Det har alltid varit något med charmen att kunna återanvända något som en annan person inte längre ser något intresse i. Kan inte riktigt komma ihåg vad alla samlingarna sedan användes till, men det känns inte heller som att det var det mest väsentliga då. Tyngdpunkten låg i själva samlandet och tanken om att "detta kommer jag kanske kunna använda till något". Sedan utvecklades detta med åren och samlingarna typ ändrades eller blev bortkastade. Var det kanske i början av konstskolan som jag fann några av dessa som hade lyckats överleva, bl.a. frimärken och glansbilder, och började därifrån mixtra med dessa och skapade mitt första collage verk som bestod av diverse ihopsatta föremål. Sedan i något skede kom även tidningsurklipp och tapetklister in i bilden och ihopsamlade bilder lades upp på väggen vid arbetsbordet. Upptäckte en charm med att omge mig själv med många olika intryck på samma gång. I något skede blir det för mycket att ta in på samma gång och man börjar selektivt välja vart uppmärksamheten riktas, och vart man i den stunden låter sin uppmärksamhet riktas skiljer sig från person till person. Precis som vår hjärna fungerar i vardagen, när vi hela tiden omringas av intryck, så väljer vi eller slumpen pga. olika orsaker vad som tas in. Eftersom jag inte nöjde mig med att låta bilderna vara som de var, uppsatta där på väggen framför mig, så klipptes de sönder för att hoppeligen kunna användas till något annat. Gick till en loppis och hittade böcker för att få mera material, och sedan klipptes allt som kunde tänkas komma till användning ut. Tankar föddes vad bilden kunde berätta, utgående från mig själv. Men till användning för vadå?

Viljan till återanvända återupplivades igen, ville finna användningsmöjligheter till alla urklipp jag gjort. Och började leka runt med bildspråket. Vad händer med innehållet om jag lägger till denna bild? Vad blir betydelsen? Behöver det finnas någon betydelse? Det uppstod många frågor, som valdes sedan till stor del att slopas. Personligen tror jag inte det är nödvändigt att man hela tiden ifrågasätter vad man håller på med, eftersom det då finns en risk att man förstör processen. Hellre bara låta det bli vad det blir. Det blev även fokus på slumpens roll i det hela, och införde det som en del i min arbetsprocess. Ett bra sätt att uttrycka känslor och stämningar märkte jag var genom att t.ex. använda bilder av skiftande ansiktsuttryck, kroppsdelar, landskap och omgivning. Det kändes som att ett naturligt uttryck började ta form och fann ett bra flow. Märkte att det uttjatade uttrycket "En bild säger mer än tusen

ord" faktiskt har sin poäng. Det växte fram en surrealistisk tillvaro på pappret, och fick ge uttryck för min fascination av att blanda udda kombinationer, oproportionella former och storlekar. Har egentligen aldrig varit intresserad av att gestalta verkligheten på ett realistiskt sätt. I skapandeprocessen känns det som att bilden tog över och den blir okontrollerbar, den nästan skapades av sig själv. Den brittiska collage-konstnären John Stezaker (född 1949) som gör fotografiska collage som blir till vintage vykort och bokillustrationer, har även han noterat detta fenomen, och har säger att hans verk oftast skapar sin egen historia av sig själv och att han själv bara fungerar som regissören för sina verk.

6 UNDER FRAMSTÄLLNING

Att klippa ut och använda en bild som ursprungligen tillhör en annan plats kan av antagligen ses som plagiat av vissa, eller att man klipper sönder något "heligt". Jag ser collage på samma sätt som vilken återvinning som helst, där det handlar om att använda något som jag ser att ingen har användning för längre och göra något nytt utav det. Klipper jag ut en bild tas den ut från sitt ursprungliga sammanhang, t.ex. så noteras inte vems ansikte personen på bilden tillhör, för det är egentligen inte intressant. Bilden blir min och jag bestämmer vad som händer med den här efter. Kanske den väcker en anknytning till något tidigare för betraktaren, men det är inte min uppgift att styra. Genom användning av t.ex. svartvita gamla foton känns det som att återuppliva bilder och ge den en tidsresa för att bli se den anpassa sig till nutid. Ett ansiktsuttryck får som uppgift att uttrycker en viss känsla osv.

Ibland har jag en mening som utgångspunkt, och då är utmaningen att lista ut hur den kunde visualiseras med hjälp av bilder. En annan gång kan det vara ett specifikt ämne eller tanke som fastnat och vill komma ut. I en sådan situation blir det att bläddrar i böcker för att hitta material som skulle kunna hjälpa till att uttrycka just den specifika tanken eller känslan. När ingen inspiration tycks vilja uppenbara sig blir det att bläddra runt med saxen i handen eller vänder upp och ner på allt urklippt material. I den processen kan jag få syn på något eller bara slumpmässigt hittar något som gör att en idé plötsligt kläcks och utvecklas. Ibland passar bara vissa bilder ihop eller vara visuellt tilltalande, mycket sker även oplanerat, behöver inte vara mer avancerat än så ibland. Sällan är ett resultatet av ett verk helt permanent, en annan dag kanske jag tycker att den där specifika bilden passar någon annanstans. Allt använt material står ständigt öppet för nya möjligheter och äventyr. Limmar jag fast urklippen på ett papper kan man säga att verket blir mera bestående eftersom det blir svårare att separera bilderna igen, vilket betyder att det inte går att använda dem flera gånger. Därför är t.ex. sinitarra något att föredra om man vill kunna byta ut/flytta och använda samma bild flera gånger. Utgångspunkten är ofta ett A4-storleks pappersformat. Antal urklipp som används till ett enskilt verk kan variera väldigt mycket. Vissa arbeten läggs ner mer tid på än andra, och hellre har jag flera små pågående verk på samma gång för att inte tappa intresset.

Tycker inte heller det ska hända allt för mycket i varje enskilt verk, håller mig hellre minimalistisk och försöker säga så mycket som möjligt med så få bilder som möjligt. Då blir bildspråket viktigt; vad är det jag försöker säga? Jag vill inte tvinga betraktaren in i någon specifik riktning angående innehåll, utan lägger stor vikt på att jag själv känner att det som var meningen att komma till uttryck kommer fram. Dock läggs nästan alltid en titel till varje verk, där får betraktaren ytterligare får en chans att guida sig, eller iallafall öppna upp mot en viss riktning att tänka eller kanske bara skapa mera förvirring. Vill inte vara allt för självklar med betydelsen till andra för att inte förstöra spänningen.

Jag scannar ofta in alla "färdiga" arbeten till datorn, för att på ett smidigt sätt ha allt material på samma ställe. Då finns det en sparad version om det är så att jag vill ta loss och använda samma bilder på nytt, och har ändå kvar den fast det inte längre skulle existera i fysisk form. Det blir även en annan känsla över dem vid scanning och verket kommer fram tydligare och på ett annat sätt när den är omringad av den vita bakgrunden på datorn. På datorn ändras oftast bara kontrasterna, för på till exempel Photoshop är alternativen oändliga när det gäller bildredigering, vilket inte (åtminstone ännu) känns så hemskt intressant av att hålla på med. Föredrar att kunna hålla i materialet i egna händer, vilket för med sig många begränsningar, men ger en lättare möjlighet för experimentering. T.ex. har skalan på en bild som klipps ut en stor betydelse för om man kan använda den och påverkar möjligheterna man försöker hitta för den. Och det har ju också sin charm stega bakåt tekniskmässigt och jobba på ett mera gammalmodigt sätt när man är i dagens läge ständigt försöker utveckla teknologin framåt. På datorn hinner man sitta tillräckligt mycket redan, så känner att jag inte vill att sitt konstskapande helt ska vara beroende och bli en del den världen. Fast det går det inte att förneka att internet har blivit den ultimata platsen för att t.ex. sprida sin egen konst och komma i kontakt och hitta likasinnade.

Jag tycker om kontraster som bildas genom att t.ex. blanda gammal och ny bildkvalité, natur mot den hårda stadsmiljön, eller varför inte malplacera olika kroppsdelar i rymden. Genom att göra oväntade kombinationer kan man hitta andra och nya resultat, i det oförutsägbara.

253

Mycket handlar om att få utlopp och leka fritt med överdrivna proportioner som slopar regler som gravitation och andra naturlagar, och istället bilda en brygga mellan det absurda och verkligheten. Använda bilder av vardagliga saker och försöker få dem till något mera intressantare. Jag samlar ständigt på mig material, ofta är det årsböcker med fotografier och gamla fotoböcker, naturböcker, de böcker som ingen annan tycks vilja köpa från loppisar. Det är varken krävande eller ett dyrt uttryckssätt eftersom man kan använda egentligen vad som helst för materia, förstås individuellt beroende på. Dagstidningar, reklamblad och annat gratismaterial som dimper ner i den egna brevlådan har också ibland kommit till användning, egentligen hittas material lite överallt, det gäller bara att vara uppmärksam. Själva processen att söka just materialet är det som tar mest tid. I situationer när jag har sökt efter något specifikt kommer materialet snabbt till användning, om inte blir det liggandes för att vänta på sin tur.

7 ÅTERKOMMANDE ELEMENT OCH TEMAN

Det känns som att det mest naturliga är ha sig själv som utgångspunkt för att skapa något, det är näst intill omöjligt känner jag att undvika att det. Och det viktigaste är att jag själv känner att mina egna åsikter och tankar, upplevelser och aggressioner gestaltas och kommer till uttryck. Jag utgår visserligen från mina egna erfarenheter, men hoppas ändå beröra allmänna teman som betraktaren också kan känna igen sig i, även om det betyder att det skapas en annan betydelse än min egen.

Egna drömmar, människor man stöter på av olika anledningar, och bara det vardagliga kan ge en mycket bara man ger den tillåtelsen. Ibland är det snarare en känsla eller stämning jag försöker fånga än något konkret. Jag är intresserad av att skildra människans inre känslor blandat med verkligheten, och dess anpassning till sin omgivning och tankevärld. Det ser man bl.a. när jag upprepande gånger använder bilder på människoansikten, ögon, händer, och armar. Kontraster skapas mellan verkligheten och fantasin, mellan det förflutna och nutiden, och visuella kontraster såsom

en blandning av färg och form, svartvitt med färg, relationen mellan människan och naturen, harmoni och kaos. Surrealismen har jag alltid tyckt är intressant, eftersom den saknar begränsningar, och varför vilja skapa en verklighet som redan finns? Jag skapar hellre en egen verklighet som är en blandning av det som redan finns och min egna fantasi, där det är mina regler som både tillåter och sätter gränser. Överdrivna proportioner används för att understryka det surrealistiska ytterligare. Rymden och universum ser jag också som ogripbar till dess innehåll eftersom den av oss kan uttryckas på ett fritt sätt för det finns egentligen inga rätt eller fel angående hur den ser ut, för det finns ingen som vet vad som döljer sig där bortom det oändliga. Ofta när man vill ta upp ett seriöst ämne väljer man att visa det på ett allvarligt sätt, men det känns ibland så stelt och tråkigt. Samhällskritik är något jag tycker om att använda, men det behöver inte komma fram på ett självklart sätt, snarare att där finns en antydning till vad det kan handla om.

En smak av ironi blandad med humor används som ett försök att skämta bort det seriösa, eller ge den en ny skepnad. Jag förespråkar kanske inte annars så ofta högt mina åsikter, så detta är ett sätt där jag låter det komma till uttryck, som en slags tyst propaganda. Ytterligare som ett återkommande tema försöker jag även göra en vädjan om att krossa utgivna mönster som man känner av i dagens samhälle, att tänka utanför ramarna och inte bara slaviskt gå i någon annans fotspår. Hjärnan blir symbolen. Jag är intresserad av hur vår tankevärld är och blir uppbyggt och vad vi gör med det inlärd. Vill uppmana att våga ifrågasätta det självklara. Bryt sig loss, och bygg sig ett eget mönster.

8 POINTLESS MASQUERADE

Under bedömningstillfället för mitt examensarbete i Bildkonst 2015 sammanställde jag mina enskilda verk på en begränsad väggyta i min dåvarande ateljéplats på Campus Allegro, och gjorde ett försök att hitta en fungerande helhet. Verken fick både vara kvar på det vita A4-pappret eller/och sväva iväg fritt från pappret utöver väggen, och några verk var även insatta i ramar. Jag använde också restmaterialet som blivit kvar efter urklippen och limmade fast det med tapetklistor och lät det växa fritt i bakgrunden för att åter på ett sätt få allting att flyta ihop, och även för att visa lite för betraktaren hur material ser ut som jag använder och hur jag jobbar och sammanställer mina verk.

TACK TILL :

ALBERT BRAUN

GÖRAN TORRKULLA

MIKAEL PAANANEN

BD'11

YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

CAMPUS ALLEGRO